

πώς έπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ξεχάσῃ, αὐτὸν ποὺ ντρόπτωσε τὸν θνούμα τους καὶ κατάστρεψε τὴν εύτυχία της...

Κ' ωτερα, έξαντημένος, βιβλίστρεψε σὲ μὰ νάρκη.

***

Τὸ μεγάλο ἐκκρεμὲς κτύπησε βαρειὰ δάδεκα φορές. 'Απ' τ' ὀνοχῆ μπαλκόνι ἔμπλαινε τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Μέσα στὴν κάμαρα τοῦ κόντε, ἡ λάμπτα ποὺ εἶχε δηφῆσε ἀναμμένη ἡ Φραντζέσκα, ήσθισε.

'Ο Ἀνδρέας ξύπνησε ἀπότομα. Δὲν δνειρεύονταν. Δὲν φοβόταν πειτα. Τόρα πάντας ήσσος. Τὸ κεφάλι του μόνο ἦταν λιγάνια βαρφὶ καὶ ἔνων.

'Οντος πάντας σ' ὅλο τὸ σῶμα. Κρύωνε. 'Ηθελε δύος νὰ σηκωθῇ νὰ περπατήσῃ νὰ βρῆ τὰ φούρα του.

Τὸ φεγγάρι φώτιζε τὴν κάμαρα. 'Ο Ἀνδρέας τύνθηκε καὶ σύλλογητος νὰ βρῇ τὰ χαρτιά τῆς οἰκογενείας του, ποὺ ἦσαν σ' ἕνα ξύνιο πονούσε σ' ὅλο τὸ σῶμα. Κρύωνε. 'Ηθελε δύος νὰ σηκωθῇ τὰ φούρα του.

— Τὰ σάρτα; Ποὺ ἄφησα τὰ σάρτα;

— 'Ηθελε ν' ἀνάρη τὰ λάμπτα.

Έξαντρα δύος ἀκόντητρες ἔνας κτύπτος κάτω στὸν κῆπο.

Κ' ἔπειτα ἡ καγκέλλωτη πόρτα, ἔτριξε.

'Ο Ἀνδρέας ἥθελε νὰ τρέξῃ στὸ μπαλκόνι καὶ νὰ κυττάξῃ κάτω. Μὰ δὲν τολμούσε νὰ περάσῃ τὴν φωτόνη ἑκείνη λόγη ποὺ ἀπέλανε τὸ φεγγάρι. Τὸν εἶχε πάπει πάλι ὁ φόρος. Τόρα ἔτρεμε...

'Άλλος κτύπος πάλι!... Ναι, κάπιος ἦταν στὸν κῆπο... Κάπιος μιλούσε, ἔκει, κάτω ἀπ' τὰ παράθυρα, σιγανά.... Κάπιος περπατοῦσε ἐλαφρά.

'Ο Ἀνδρέας, μ' ἔνα πήδημα, ἔτρεξε στὸ μπαλκόνι καὶ ἀπόμεινε ἐπάνω τὴν δεμένη στὸ λαμπτό. Εἰσηρώθη ἔξαντρα καὶ τὸ φεγγάρι φώτος τὸ πρόσωπό της. 'Ηταν ἑκείνη! 'Επειτα στράθηκε μ' ὁ Ἀνδρέας καὶ κύτταξε ἐπάνω στὸ μπαλκόνι, χωρὶς δύος νόης λίθη τὸν Ἀνδρέα ποὺ ἔπειχε κρυφτεῖ στὴ σκάλα καὶ ποὺ δὲν ἐπέστενε στὰ μάτια του, νομίζοντας, διτα ἀντά ποὺ βλέπει εἶναι σκιές, σκιές τῆς ἀρρωστης φαγτασίας του. Γιατὶ δ' ἀνδρας ποὺ ἀντίκρυσε ἦταν ὁ Μάρκος! 'Ο Μάρκος Τζάνι!...

'Η 'Αννα Μαρία! 'Ηταν ἑκείνη, μὲ τὴ γαλάζια ἔσσαρτα της, δεμένη στὸ λαμπτό. 'Εστρώθη ἔξαντρα καὶ τὸ φεγγάρι φώτος τὸ πρόσωπό της. 'Ηταν ἑκείνη! 'Επειτα στράθηκε μ' ὁ Ἀνδρέας καὶ κύτταξε ἐπάνω στὸ μπαλκόνι, χωρὶς δύος νόης λίθη τὸν Ἀνδρέα ποὺ ἔπειχε κρυφτεῖ στὴ σκάλα καὶ ποὺ δὲν ἐπέστενε στὰ μάτια του, νομίζοντας, διτα ἀντά ποὺ βλέπει εἶναι σκιές, σκιές τῆς ἀρρωστης φαγτασίας του. Γιατὶ δ' ἀνδρας ποὺ ἀντίκρυσε ἷταν ὁ Μάρκος! 'Ο Μάρκος Τζάνι!...

'Η 'Αννα Μαρία ἀνοίξει σιγά τὴν πόρτα τοῦ κῆπου καὶ βγήκε. 'Ο Μάρκος Τζάνινα βγήκε μ' αὐτός, κρατῶντας ἔνα μπόγο. Μὲ τ' ἄλλο χέρι ἀγκάλιασε τὴν νέα ἀπ' τὴ μέσην καὶ ἑκείνη ἔγιε τὸ κεφάλι της στὸν δικὸν του. 'Επέρασαν ἀργά μπροστὶ τὰ κάγκελλα τοῦ κῆπου, μέσα στὸ ἄστρο φῶς τοῦ φεγγαροῦ καὶ χάρηκαν πάσιν ἀπ' τὸ δέντρο....

'Ο Ἀνδρέας τότε γύρισε στὸ τραπέζιο, ἀναψε ἔνα κερί, τρέμοντας δλόβητρος, βγήκε στὸ διάδρομο μ' ἀνέβησε τὴ σκάλα.

'Η κάμαρα τῆς 'Αννας Μαρίας ἦταν κατασκόπειν. Μπήκε μέσα. Κανέκι! Μόνο ἐπόνος σ' ἔνα τραπέζιο βρισκόταν ἔνα γράμμα. 'Ενα γράμμα ἀπ' τὴν ἀδελφή του νωπὸ ἀλόμα. 'Η 'Αννα Μαρία τοῦ γράφει:

'Ἐνδυαριστῶ, 'Ανδρέα! Τόρα μ' ἔκανες νὰ τὸν ἀγορήσωσε ποὺ πολύ! 'Η τρέλλα σου ἔξαγινεις αὐτὸν ποὺ κάνω καὶ πού, πιστεψέ με, δὲν τὸ ἀποφάσισα ὡς τώρα, μέρο καὶ μόνο γιὰ σένα! Θὰ σκότωνες κι' ἔμενα μαζὸν τού... 'Ο Θεός δημος μᾶς λυπήθηκε καὶ τοὺς τρεῖς. Ελμάς εντυχισμούς τράπεζα, γιατὶ πηγάδια νὰ ἔστω μ' ἔκεινον ποὺ ἔγαπω. Ζήσεις μ' ἔστω εντυχισμούς τόρα πειά, ποὺ δὲν σὲ βασανίζουν ἢ τύψεις... 'Εκείνος γλύτωσε! Είνε ζωντανός! Κ' ἡσθε νὰ μὲ πάσχω νὰ φύγουμε, γιὰ νὰ παντρευτοῦμε, δημος ἷταν τ' ὅνειρο μαζάς.

— Είνε ζωντανός! Φραντζέσκα! Είνε ζωντανός! φώναξε δικόντες.

Τὸ σπάτι γίνεται ἀνο—κάτω ἀπ' τὶς φωνές. 'Η Φραντζέσκα έτρεξε καὶ ἀπάντησε στὴ σκάλα τὸν Ἀνδρέα. Κατέβαινε κρατῶντας στὸ χέρι τὸ γράμμα καὶ γελούσε σπασμοδικά:

— Φραντζέσκα! Δὲν τὸν σκότωσα! Νά, κύττα! Διάβασε! Είνε ζωντανός! 'Ηταν ἔδω πέρα! Κ' ἔφυγε μὲ τὴν 'Αννα Μαρία! Τὴν ἔκλεψε... Πάντα νὰ παντρευτοῦν. 'Ο Θεός μαζὸν τους!... 'Ο Θεός μαζὸν τους!...

ΣΑΛΒΑΤΟΡ ΓΚΟΤΤΑ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΗΜΑ

'Η ψάρια σπιτονοκοκυρά εἶνε πολὺ ἐπικύδυνη, γιὰ τὸ πορτοφόλι τοῦ νοικάρη της.

Σκωτσέζικη.

'Η τσέπτη πονναὶ γεμάτη λεφτά, κάνει τὴν καρδιὰ ἐλαφρεία.

Δανική.

Τὸ ἀδειανὸ πορτοφόλι κάνει τὸν ἄνθρωπο σοφό, μὲ παραπολὺ ἀργά.

Πορτογαλική.

ΓΝΩΜΕΣ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

'Η γυναῖκα εἶνε ποὺ πικρὴ καὶ ἀπ' τὸ θάνατο.

Σ ο λ ο μ ώ ν.

'Η γυναῖκα εἶνε τὸ ποὺ ώραιο καὶ τὸ ποὺ πολύτιμο στολίδι ποὺ χάρισε ὁ Θεός στὸν ἄντρα.

Α Ἡ γ. Γ καν γιὰ ἀριθμό.

'Η δάληθινὰ εὐγενικὴ γυναῖκα ἔχει τοὺς ίδιους τρόπους καὶ στὸ κοινωνικό ποὺ της καὶ στὸ σπίτι της καὶ συμπειροφέρεται μὲ τὴν ίδια φιλοφρούριο καὶ στοὺς κυρίους καὶ στοὺς γυναῖκες.

Κ ἀριθμός ενός Σ νόλι βα.

Οι ἀντρες ἔχουν μεγάλο λάθος νὰ νομίζουν, διτα για την πειρατεία της καὶ συγχρόνως στὸν καθένα θιαστόν γένος ποὺ περιθέτερα μὲ τὸ μεγάλο.

Ε 'Μ π. Ρ ο ι δ η σ

'Ο νοῦς τῆς γυναικας δὲν μπορεῖ νὰ ποδιληθῇ σὲ καυμάτιον πειρατείας. Κόμης Π. Βιαζέμη σε πιεστείστηκε νὰ καταλάβῃ τὶς γυναικες; Τὸ μειδιάμα τους ἀντιφάσει μὲ τὸ βλέμμα τους, τὰ λόγια τους ὑπόσχονται κι' ὁ ίχος τῆς φωνῆς τους δρενεῖται, θιαστὸς μὲ τὸν ίχον της γυναικεως μ' δῆλη τους θυπαρεῖ.

Δέρμα μοι το φεγγιά.

Τὸ ίδιαν καθέ γυναικας εἶνε ν' ἀρέσῃ σ' διλος καὶ συγχρόνως στὸν καθένα θιαστόν γένος, για κάπι καὶ ζεχωριστό.

Ο κατά διοι Φεγγιά.

'Η γυναικας μοιάζει μὲ τὸ μερό παιδί. 'Οταν ἀπιθυήσει κάπι τι, ἀμέσως θιλίζεται, περιμένει καὶ πετεύει ἀράδαντα, διτα ή επιθυμία της θὰ ἐπιληφθωτῇ.

Μονταίν.

'Οσο λιγάτερη ἀξία ἀποδειπνεῖ μὲ γυναικα στὸν θαυμάτω της, τόσο μεγαλείτερη ἀξία ἔχει.

Σε γι καὶ ο.

Δὲν εἶναι δύσκολο πράγμα ν' ἀπατηθῇ ένας φρόνιμος ἀνθρώπος ἀπὸ μιὰ γυναικα. Μονάχα δ μωρὸς δὲν ἀπατάται, ἀλλὰ δαμάζεται.

Κα Σε δι γι ε.

'Η γυναικα εἶνε πάντοτε φρονιμώτερη ἀπὸ ένα τετράποδο. 'Ενω δὲν τραπεζας, δχι καὶ πολὺ σπάνια, εἶνε μαρόπερος κι' ἀπ' τὸ ήλιθοτερό δῶσο.

Μ πο να λιθ.

'Η καρδιὰ τοῦ ἀντρὸς συντίθεται πάντα τὸ λογικό. Στὴ γυναικα δμος συιδάνεται τὸν ἀντίτετο.

Κα Σε δι νι ε.

'Η φραίτες γυναικας μοιάζουν μὲ τοὺς ἀντρες ποὺ κατέχουν ἱηπλα ἀξιώματα. 'Ολοι θιοκλίνονται μπροστά τους, δχι διως καὶ ἀμφοτεδώς.

Φεροριτ.

'Όταν μιὰ γυναικα δὲν τὴν κυττάζετε καθόλου, νομίζει διτα τὴν ἀδικεῖτε, διτα τὴν κυττάζετε πάρα πολύ, νομίζει διτα τὴν προσβάλλετε. Βασιτον.

Ο αποτον.

'Ο αντρας επιδιώκει πάντοτε τὸ ωφέλιμο, ή γυναικα τὸ ώραιο. 'Αλλὰ καὶ τοὺς δύο τους ἀποτοπάτα ἀπ' τὸ σκοπό τους τὸ ἀπολαυτικό καὶ τὸ εὐχάριστο.

Βοατον.

'Αν θέλετε ἀνδρες ἔνδοξους καὶ μεγάλους, μάθετε πρόδια στὴ γυναικα τι θὰ πῆ μεγαλείο.

Ρονισσό.

*Ολες ή γυναικες θὰ ήσαν τίμες, δχι ήσαν εύτυχεις, δχι ήταν δινατόν νέχουν διες καλούς διντες.

Κα Σε δι γι ε.

Τὰ ποδια δάκρια της νειλαπάτρης γυναικας εἶνε γιὰ τὸν διντο της τὸ ποδιο βάφτισμα ποὺ παίρνει στὴ νέα του δωρὶ, δωρὶς δικοθεδως τὸ ποδιο βάφτισμα ποὺ παίρνει δι στρατιώτης στὴ μάχη, εἶνε τὸ βάφτισμα του πυρός.

Στρατηγός Πονιατόσκι.

'Η έλπιδες τῆς γυναικας εἶνε σὰν τὶς ἀχτίδες τοῦ ἥλιου, ποὺ δὲν ἀντέχουν στὴν παραμικρότερο σκά.

Ελλιοτ.

'Η γυναικα γιὰ τοὺς Αφρικανὸς εἶνε ένα ζω για γυναστένο, γιὰ τοὺς Ανατολίτες ἀντικείμενο πο λιτείας, γιὰ τοὺς Εθνοπαίους καὶ τὸ ένα καὶ τὸ δέλλο.

Βασιλισσα 'Ελισσα δι σσά δι τ.

